

V izdelovalnici perila v Ptuj

se odvija kulturno-prosvetno delo po tromesečnem planu

Člani in članice sindikalne podružnice »Izdelovalnica perila v Ptuj« so zajele v tromesečnem planu najnujnejše potrebe kulturno-prosvetnega udejstvovanja v obratu. Korak za korakom bodo širile okvir splošne in strokovne izobrazbe ter pri tem utrjevale zavest, da niso samo uslužbenke obrata, temveč upraviteljice in čuvarke občeljske in s tem tudi svoje imovine, ki jim je potrebna pri delu za koristno pomoč pri šiviljski stroki.

V tem obratu puščajo dan za dnem svoje moči in uporabljajo svoje strokovne sposobnosti, zato se lahko počutijo v njem kot doma in kot v stalni življenjski šoli, kjer se vzgajajo heroji dela in patriotične socialistične Jugoslavije.

Njihov tromesečni plan zajema delo sledečih sektorjev:

a) Ideološki sektor.

Sindikalna podružnica bo organizirala sindikalni študijski krožek z 8 člani, kateri bo imel svoj redni mesečni študij, in sicer vsak drugi četrtek v mesecu. Tvarina študija bo črpana iz referatov na V. kongresu KPJ.

Enkrat v mesecu se bodo vršila pred vs. mi člani podružnice predavanja politične ali strokovne vsebine, in sicer o združništvu, o tehničnih normah in o zdravstvu.

b) Kulturno-umetniški sektor.

Sindikalna podružnica bo prispevala k pojačanju pevskega zbora »Jože Lacko« za 10 članic, katere se bodo redno udeleževale vaj. 30. aprila t. l. bo podružnica priredila akademijo v čast obletnice nacionalizacije podjetja. Celotna podružnica se bo udeležila skupne akademije na dan 27. aprila t. l., ki se bo vršila v gledališču.

c) Agitacija in tisk

V obratu bodo stare parole zamenjane z novimi. Nabavili bodo radioaparata. Uredili si bodo sten-čas ter stalno objavljali članke. Zbrali bodo 20 novih naročnikov za časopis. V lokalni časopis bodo mesečno dopisovali.

ž) Rdeči kotichek in knjižnica

Do meseca julija bodo uredili rdeči kotichek in pomnožili knjižnico za 20 knjig.

Z izpolnitvijo prednjega in vsekakor zmogljivega plana bo napravljen v obratu korak naprej, temu pa bodo sledili drugi in tako bo podružnica postopoma dosegala uspeh za uspehom tudi na kulturnem polju, kakor ga dosega v obratu na strokovnem.

Nova uredba za letošnji odkup žitaric

Uredba o odkupu žita v proračunskem letu 1949-50 temelji na osnovni nalogi, da se zbere in pravilno razdeli žito iz letošnje žetve, ki je potrebno za prehrano milijonov delavcev in ostalih delovnih ljudi. Država jim varuje preskrbo z osnovnimi živili, med katerimi je tudi kruh.

Resnost te naloge morajo razumeti tudi kmetje in kmetijsko obdelovalne zadruge ptujskega okraja ter vse uradne in politične osebe, ki bodo praktično sodelovale pri njenem izvajanju. Povečanje odstotka žita za obvezno oddajo državi temelji na cilju krepitve državnega žitnega fonda.

Kot pri vseh važnih akcijah je nujno potrebno, da se bodo kmetje in kmetijsko obdelovalne zadruge pri izvajanju odkupa zavedali resnosti tega družbenega ukrepa, da bo akcija pravočasno in točno izvedena. Brez občutnega sodelovanja upravnih organov s političnimi funkcionarji ni mogoče pričakovati uspešnega dela.

Obvezni odkup pšenice, rži, soržice, pira, ječmena, ovsa in koruze od kmetov in nekmetov ter kmetijsko obdelovalnih združb po določenih cenah bo izveden v glavnem ob sledeči razdelitvi dela:

Pravice in naloge okrajnega ljudskega odbora

1. Prevzame prehodni plan odkupa žita od oblastnega ljudskega odbora in ga prenese na krajevne ljudske odbore.
2. Odobri prehodni plan odkupa KLO-jev.
3. Odobri komisijo KLO-jev za ocenitev donosa.
4. Pregleda na seji Izvršnega odbora seznam zadalžitev KLO-jev in jih popravi, če je potrebno.
5. Po pregledu seznamov zadalžitev sestavi prehodni plan odkupa s pregledno zadalžitvijo po kategorijah gospodarstev na področjih krajevnih ljudskih odborov.
6. Pošlje plan odkupa oblastnemu ljudskemu odboru.
7. Reši v 8 dneh pritožbe obveznikov oddaje proti odloku o zadalžitvi oddaje žita.
8. Vodi administrativno kazensko postopanje in izreka kazni pri prekrških uredbe o odkupu z denarno globo v znesku do 50.000 dinarjev ali poboljševalnim delom do 3 mesecev.
9. Pošlje odkupnemu podjetju izvleček iz seznamov zadalžitev, v katerem bo izkazano posebej za področje vsakega krajevnega ljudskega odbora, posebej za vsako kategorijo gospodarstva, koliko je katero gospodarstvo posamezno zadalženo z obveznimi oddajami in za katero vrsto žita.
10. Kontrolira odgovorne uslužbence v poverjenstvu za trgovino in preskrbo, da ne bo prišlo do prekrškov iz čl. 22 te uredbe.

Pravice in naloge krajevnih ljudskih odborov

1. Prevzamejo od okrajnega ljudskega odbora prehodni plan odkupa žita.
2. Izračunajo med dozorevanjem žita zadalžitev (predhodna zadalžitev) vsakega posameznega kmečkega gospodarstva ter določijo količine in vrste žita, ki jih bodo morala gospodarstva prodati državi.
- Zadalžitev (predhodna zadalžitev) se izračuna na podlagi površine, ki bi jo moralo gospodarstvo zasejati po setvenem planu in na podlagi določenega žetvenega donosa.
- Količina žita, ki jo mora kmečko gospodarstvo prodati državi, se izračuna v odstotkih od presežka žetvenega donosa. Odstotek od presežka žetvenega donosa se določijo po površini celotne orne površine po kategorijah kmečkih gospodarstev takole:
 - Prva kategorija: od 2-3 ha orne zemlje, odstotek od presežka žetvenega donosa 60-68%.

Druga kategorija: velikost orne zemlje od 3-5 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 60-68%.

Tretja kategorija: velikost orne površine 5-8 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 68-80%.

Četrta kategorija: velikost orne površine od 8-10 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80-95%.

Peta kategorija: velikost orne površine od 10-15 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80-95%.

Šesta kategorija: obseg orne površine od 15-20 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80-95%.

Sedma kategorija: obseg orne površine nad 20 ha, odstotek od presežka žetvenega donosa 80-95%.

3. Ustanovijo komisije, ki ocenijo donos žita med dozorevanjem žita in sicer v roku, ki ga določi MTP FLRJ. piše MTP FLRJ).

4. Izračunano zadalžitev (predhodna zadalžitev) vpišejo v posebne sezname. (Obrazec in način izpolnjevanja predpiše MTP, FLRJ).

5. Okrajnemu ljudskemu odboru v Ptuj pošljejo izpolnjene sezname v 2 izvodih skupaj z izkazom zadalžitve kmetijsko obdelovalnih združb na podlagi njihovih potrjenih proizvodnih planov in tržnih presežkov.

6. Ustrežno popravijo sezname zadalžitve gospodarstev na podlagi planov odkupa žita, ki jih dobijo od okrajnega ljudskega odbora v izpolnitvi.

7. Izdajo odloke o zadalžitvi na podlagi tako popravljenih seznamov vsakega gospodarstva. V odlokih določijo vrsto in količino žita, ki ga morajo gospodarstva obvezno prodati državi kakor tudi rok oddaje.

8. Sporočijo po setvenem planu vsakemu kmečkemu gospodarstvu pred mladno setvijo obseg površine, za katero so bili zadalženi in sicer za vsako vrsto žita.

9. Določijo v okviru določenih odstotkov za vsako posamezno gospodarstvo odstotek obvezne oddaje, upoštevajoč zmogljivost gospodarstev in ostale pogoje, ki lahko vplivajo na višino obveznih oddaj.

10. Kontrolirajo svoje uslužbence, da ne bo prišlo do prekrškov iz čl. 22 nove uredbe.

Pravice in dolžnosti komisij KLO za ocenitev donosa

1. Že med dozorevanjem žita ocenijo in določijo hektarski žetveni donos kakor tudi presežek žetvenega donosa, od katerega morajo gospodarstva nad 2 ha orne zemlje prodati državi določene količine žita. Ocenitve izvršijo v roku, ki ga določi MTP. Pri gospodarstvih do 2 ha orne zemlje ne vršijo ocenitve, ker so oproščena obvezne oddaje žita.

Žetveni donos se določijo tako, da se količina orne zemlje, ki jo mora kmet zasejati, pomnoži z donosom na hektar, ki ga določi komisija.

Od tako določenega skupnega žetvenega donosa se odštejejo količine, potrebne za prehrano članov gospodarstva in druge, v členu 15. uredbe predvidene potrebe, da se dobi podlaga za določitev količine, ki jo mora kmečko gospodarstvo prodati državi (presežek žetvenega donosa).

2. Zapisnik o izvršeni ocenitvi predajo krajevemu ljudskemu odboru zaradi izračunavanja zadalžitev.

Pravice in dolžnosti pooblaščenih odkupnih podjetij

1. Izvršijo odkup žit obvezne prodaje po cenah, ki jih določi vlada FLRJ.
2. Obvezno odkupijo celotno mlatilniško merico, mlinsko merico, manipulantne presežke mlinov kakor tudi žito, ki ga dobe kmetijske strojne postaje in postaje za čiščenje semen kot odškodnino v naravi za svoje usluge.
3. Kontrolirajo poslovanje svojih uslužbencev, da ne bo prišlo do prekrškov iz čl. 22. te uredbe.

Dolžnosti in pravice kmetov in nekmetov

1. Državi so dolžni prodati po predpisih o obveznem odkupu določeno količino pšenice, rži, soržice, pira, ječmena, ovsa in koruze.

Isto velja za nekmete, ki imajo zemljo zasejano z žitom, kakor za tiste osebe, ki so vzele ali dale zemljo v zakup ali v naspolino.

2. Kmečka gospodarstva, ki imajo manj kakor 2 ha orne zemlje, so oproščena obvezne oddaje. Za orno zemljo se smatrajo: njive, zeljniki, vrtovi, sadovnjaki, vinogradi in travniki.

3. Prosto razpolagajo s presežki (prosti presežki), ki ostanejo kmetom in kmetijskim obdelovalnim združbam po obvezni oddaji po uredbinih določbah.

4. Lahko prodajo državi proste presežke s pogoji, ki jih predpisuje uredba o prodaji poljskih pridelkov, vezanih s pravico do nakupa določenih industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah.

5. Lahko se pritožijo proti odloku o zadalžitvi z obveznimi oddajami žita na okrajni ljudski odbor v 3 dneh po prejemu odloka. Pritožba ne zadrži izvršitve odkupa.

Obdržijo:

a) Za prehrano članov gospodarstva, za vsakega člana gospodarstva 250 kg belega žita ali 300 kg koruze, oziroma ustrezne količine prve in druge vrste žita. Za člane gospodarstva veljajo vse osebe, ki žive v skupnem gospodinjstvu, bodisi da so družinski člani ali da so stalno zaposleni v tistem kmečkem gospodarstvu.

b) Za seme obdržijo do 200 kg belega žita oziroma 40 kg koruze na hektarsko površino, ki bo zasejana.

c) Za mlačev z mlatilnicami obdržijo količino, ki bo določena s posebnimi predpisi.

č) Za krmo vprežnih konj in goveje živine, za molzne krave, prašiče in plemenoko živino obdržijo proizvajalci zadostno količino koruze ali ovsa po lokalnih razmerah in običajnem načinu krmljenja živine.

7. Odgovorni so za prekrške oz. kazniva dejanja iz 21. člena uredbe in bodo kaznovani z denarno globo do 50 tisoč din ali s poboljševalnim delom do 3 mesecev.

VI. Dolžnosti in pravice kmetijsko obdelovalnih združb in ekonomij kmetijsko obdelovalnih združb.

1. V planu proizvodnje in tržnih presežkov poljskih pridelkov določijo količine obvezne oddaje žita.

Za določitev plana tržnih presežkov se bodo odračunale od celotnega pridelka žita za prehrano članov združb in njihovih družin potrebne količine (čl. 15), kakor tudi količine, potrebne za fonde (semenski fond, fond živinske krme in rezervni fond semena ter živinske krme in človeške hrane).

2. Obdržijo 10-30% tržnih presežkov od določenega tržnega presežka žita ob vpoštevanju velikosti zadruge, njene gospodarske moči in značaja proizvodnje, s katero se kmetijsko obdelovalna zadruga ukvarja.

3. Za ekonomije kmetijskih obdelovalnih združb veljajo dolžnosti in pravice, ki so že navedene tukaj pod 1. in 2.

Naloge oblastnih, republiških in zveznih organov oblasti, ki so v zvezi z odkupom, so tudi zajete v uredbi.

V prednjem so v glavnem podane poedine naloge, pravice in dolžnosti upravnih organov in kmetijskih gospodarstev. Ob nakazanih razdelitvi dela je mogoče pristopiti k začetnim osnovnim pripravam in k organizaciji pomoči množičnih organizacij, tako da bo do časa izvajanja odkupa vse pripravljeno, da bo odkup potekel v naglem tempu in brez težav in nepravilnosti.

Novi kader kvalificiranih delavcev pri „Gradisu“ na Strnišču

V začetku aprila t. l. je 65 učencev drugega letnika gradbene šole učencev v gospodarstvu pri »Gradisu« v Strnišču uspešno opravilo izpite za kvalificirane delavce gradbene stroke.

Potreba graditve in dovrševanja novih objektov na Strnišču ne dovoljuje, da bi ostajali mladinci, ki so v službi pri »Gradisu« v Strnišču, samo nekvalificirani pomočniki starejših zidarjev in mojstrov. Na razpolago je dovolj možnosti, da sami dosežejo strokovno izobrazbo in prakso ter se dvignejo iz stopnje neopaznih povprečnežev na mesto kvalificiranih graditeljev zgradb in objektov, ki bodo služili ljudstvu Jugoslavije in celotnemu človeštvu kot sredstvo za oblikovanje življenjskih prilik.

Petinsedemdeset zidarskih učencev je seglo po knjigah, sedlo v predavalnico in na predavanjih spoznalo zgodovino dela, razvoja in borb delavskega razreda za obstoj ter zgodovino praktičnih izkušenj v uporabi materiala, časa in vseh sredstev, ki predstavljajo za del. svet produkcijske pripomočke. Težko je bilo zlomiti predsodke o nepotrebnosti šole, o pomanjkljivi izobraženosti, pismenosti in prevdarnosti pri delu v vsakdanjem življenju. Pred njimi se je odprla široka raven življenjskih izkušenj starejših delavcev in strokovnjakov, ki se jim je preje zdelo malenkost. Spoznali so to in uvideli, da je potrebno socialističnim delavcem mnogo učenja in še več znanja.

Se opolnoči je gorela v učilnici luč. Težko je bilo pustiti knjige zaradi spanja, ko pa je čas učenja kratek. Tesarski delavec Ficko Stefan, kočarski sin Senzor Stanko, Rašelji Ignac, Veselič Anton, Zaverski Jože in drugi učenci so postali

resnejši. Začeli so prezirati lahkoživost in brezskrbnost. Kdo bi jim mogel povedati važnejše stvari kot jih najdejo v knjigah, kdo bi jim kazal pot do strokovnega znanja, če se sami ne bi oprljeli učenja. Težko je bilo začeti. Nadaljevat ni težko. Treba je vedno nove vzpodbude, opore v sotovariših in predpostavljenih. Kdor je vstal, se ne da več zlomiti in priteniti k tlom. Tako dviga marksizem-leninizem mlade ljudi, ki so vedno mislili, da za delavski razred ni drugega kot delo in garanje, podložnost in manjvrednost, pomanjkanje in prerokovanje dobrega življenja po smrti.

Upravnik šole tov. Sušterič Uroš je znal pridobiti srca mladih zidarskih učencev in jim ustvarjati marksistično-leninistično hrbenico, vzbuhati pri njih duh patriotizma in razredne zavednosti. V njem so našli tovariša iz socialistične družbe, ki zna delati in tudi učiti ter vajati vzgled.

Predavatelj tov. Hronek Josip, Vidmar France, Žorž Miro in drugi so vpoštevati, da je njihovo znanje potrebno našim mlajšim ljudem, da so jim praktične izkušnje starejših dragocen prihranek moči in časa, da jim ni treba ponovno iskati, kar je že zdavnaj odkrito in preizkušeno.

Aktivno delo mladincev-učencev v prostovoljnih delovnih akcijah pri podjetju, pri kulturno-prosvetnem delu in učenju v šoli ter prejete nagrade predstavljajo ob koncu šole lep uspeh, ki daje učencem in predavateljem vzpodbudo, da bodo pridobljeno znanje izpolnjevali s praktičnim delom in nove izkušnje pomeje prenesli na kader mladih ljudi, ki bo prišel za njimi pomagat graditi veliko socialistično industrijo v novi Jugoslaviji.

Graditev ceste v Hlaponcih

Med Kavčičevo hišo v Juršincih in Segulovo hišo v Hlaponcih gradijo delavci in kmetje iz Rotmana, Vinšaka in Hlaponceve ceste. Že od leta 1946 se vršijo dela. S prostovoljnimi sodelovanjem pri planiranju ceste, navažanju zemlje in gramozu se je približala ta cesta svoji dokončni vrednosti, ni pa je dosegla, ker še ni posipana z gramozom.

V Čehovi jami v Juršincih in v Holčevi jami v Rotmanu je pripravljeno za odvoz nad 80 m³ gramozu. Kljub potrebi, ki je vsekakor vidna in jasna, ne podvzame ničesar predsednik KLO tovariš Osterc niti povzoizvoljeni odbor OF. Ničesar ne podvzamejo kmetje, ki imajo konjeko vprego. Cesta čaka na dovršitev, gramoz pa na odvoz. Ker se nikdo ne postavi na vzgledno mesto, tudi ni nikogar, ki bi mu sledil.

Kmet Hojnki Franc čaka, kdaj bo šel s konji vozit, Segula Janez, Čuš Franc čakata, kdaj bo vpregla svoje konje Rakusa Helena. Ostali kmetje čakajo, kdaj bosta Segula Valentin in Gorjanc Martin vpregla vole in krave. To čakanje se je začelo v marcu in se bo nedvomno tudi nehalo. Z borbo proti špekulantom bo te mogoče izločiti za nekaj časa iz

vasi, nakar bodo ostali pošteni kmetje mirmo delali in vozili ter urejevali polja in ceste.

Po tej cesti, ki zahteva mnogo potrpežljivosti in časa, bodo šli za svojimi življenjskimi cilji, v šole, tečaje, obrate in tovarne in kmetijske zadruge ter državna posestva, otroci iz tega dea Slovenskih goric, ko se bodo doma naveličali gledati nazadnjaške in trmaste gospodarje, ki si domišljajo, da jih do danes nikdo ni dorastel.

Z sončničnimi in bučnimi nasadi do maščob za prehrano

Setveni plan ptujskega okraja zajema tudi potrebo povečanja površin, ki bodo nasajene z sončnicami in bučnicami, da bo mogoče doseči količine olja, ki so sestavni del prehrane delavcev in nameščencev mest in vasi.

Pri srednji rodovitnosti lahko pričakujemo okrog 40 vagonov pridelka oljčaric, bučnic, sončnic in oljne repice. Pričakovanja ne zadoščajo našemu delovnemu ljudstvu, ki bo živel in delalo tudi ob slabi letini, ki bi mu dobrodošlo tudi pridelek dobre letine. Brez zadostne skrbi za razširitev nasadov oljaric bi

bilo težko zavarovati preskrbo z maščobami iz lastnih virov. Letošnja zima je napravila mnogo škode, ki je najbolj občutna za oljno repico. Lahko računamo s tem, da je posevek oljne repice 60% uničen. Ni se mogoče zadovoljiti s to ugotovitvijo. Te površine je potrebno nasaditi s sončnicami in bučnicami. Krajevni ljudski odbori ne smejo preko tega. Opozoriti morajo na to kmetovalce, ki bi se radi izmaknili obvezi z izgovorom na nepoučenost.

Ta teden so krajevni ljudski odbori natančno pregledali posevke oljne re-

pice in izdali odločbe za spremembo plana in obvezo sajenja sončnic in bučnic. Seme je pripravljeno in bo razdeljeno pridelovalcem.

Pri vsem tem bi ne smeli naleteti na gospodinjce, ki bi jim bilo težko nasaditi v korist družbene preskrbe rastline, ki ne zahtevajo posebne nege. Marsikateri vrt bo živahnejši, ko bo poln sončničnih kolobarjev in debelih buč. Okrog gnojišč, ob ograjah, ob mejah itd., bodo rastle sončnice, ki bodo dale milijone zrn s kapljicami olja. Vsak košček zemlje bi moral pomagati nositi del bremen

preskrbe z maščobami. Kdo se nebi razveselil ob pogledu na morje sončnic in ob zavesti, da je mogoče našemu ljudstvu dokazati nujnost sajenja oljaric. Če bi vsak prebivalec ptujskega okraja nasadil po 1 bučnico in po 1 sončnico, bi konec leta zbrali 140 tisoč obojnih. Vsaka večja količina je tlikokratno zvišanje sigurnosti, da nam ne bo primanjkovalo olja.

Dekleta na vaseh ne bodo negovale samo okrasnih cvetic na oknih svojih domov, temveč bodo tekmovalce s sončnicami in bučnimi nasadi. Pomagale bodo družbeni preskrbi do maščob.

Iz poverjenjstva za kmetijstvo.

M. ILJIN TISOČLETJA IN PETLETKE

Tisočletja so se v Srednji Aziji borili ljudje s pustinjo. Zdaj nadaljujejo boj drugače, po novem. Ne računajo več na tisočletja, marveč na petletke. Načrt in znanost vodita ljudi tam, kjer so prej delali na slepo, kjer so rušili, kar so prejšnji dan zgradili.

V Sovjetski zvezi se ne bojimo dela za preobrazbo pustinja. To delo se bo izplačalo tedaj, ko bo pustinja prenehala biti pustinja. Narodom pustinja nismo sovražniki, marveč tovariši in zavezniki.

Vsaka cesta, ki jo zgradimo, je žila, po kateri se bo prelivalo v telo pustinje živiljivo delo. Po teh cestah ne pojdejo osvajači, marveč delavci. Ne bodo vozili topov, temveč stroje.

In ta cesta ne bo gola cesta sredi gole pustinja. Obdala jo bodo polja in vrtovi, mesta, rudniki in tovarne.

Sovjetska zveza je šele v drugi petletki. Ali je doslej v boju s pustinjo že kaj dosegla?

Da, marsikaj smo ji že iztrgali. Ne tako mnogo, pa tudi ne malo. V prvi petletki smo spremenili v rodna tla z namakanjem in posejali z bombaževcem šest in pol tisoč kvadratnih kilometrov.

V Gladni stepi, kjer so carski generalni gubernatorji tako neuspešno gospodarili, je zraslo največje bombaževo gospodarstvo na svetu — Pahta-Aral. V mnogih krajih Srednje Azije so izkopane nove rečne struge z ravnimi bregovi in z gladkim dnem iz umetnega kamna — betona. Takšnih kanalov ni treba popravljati dvakrat na leto, kakor so morali popravljati stare »arike«.

Se pred kratkim je bila okoli delavskih naselbin pri izvrtih nafte ob reki Embi gola pustinja. Sedaj zelenijo tam

parki in v gostem listju topolov žvrgolijo ptice.

Toda iztrgati moramo pustinje še desetisoče, ne samo tisoče kvadratnih

KAKO VODO DELAJO IN DOVAŽAJO NA PARNIKIH

Pred našimi očmi so se pokazali vrtni stolpi nad izviri nafte pri Neftedagu, solni odkopi v Karabugaskem zalivu, tovarna žvepla prav v središču pustinijske Kara-Kum.

Težko živijo in delajo ljudje v teh krajih. Kače, hrošči in kuščarji se skrivajo poleti pred hudo vročino in pesku in prilježe lohe ponoči iz svojih skrivališč. Človek pa se ne more kakor kuščar ves dan skrivati pred vročino — saj mora delati.

Težko diha, grlo se mu suši od vročine. Edina rešitev je voda. Vode je

kilometrov! V prvi vrsti pa moramo prikrbeti vode tovarnam, obrtnim delavnicam in delavskim naselbinam — našim prednjim stražam v pustinji.

malo, treba je varčevati z vsakim vedrom.

V Srednji Aziji imamo mesto Krasnovodsk. Leži na obali Kaspijskega morja. Prav do ozorja je voda, a ljudje marsikaterkrat nimajo kaj piti. Tista voda ni takšna, kakršno potrebujemo, slana je in grenka. Iz te slane vode delajo v posebni tovarni v mestu sladko vodo. A včasih se zgodi, da tovarna vode ustavi obrat. Tedaj je vse mesto odvisno od »prekmorske« vode, ki jo dovažajo na parnikih. Nemirno pričakujejo prebivalci parnik. Če se bo zakasnili, ostane mesto

brez vode. V Krasnovodsku se pogosto zgodi, da pripravljajo juho in kašo s slatino ter da kupujejo vodo po čašah na trgu.

Toda voda ni le pijača, voda je tudi jed.

V vsaki kumari, v vsaki zeljnati glavi je do pet in devetdeset odstotkov vode. Če hočemo, da bi zrastle kumare, zelje, krompir, potrebujemo vodo za zalivanje vrto, in sicer zelo mnogo vode: ne v čašah, marveč v sodih. Vode pa ni. Vrto pač ni mogoče zalivati s slatino!

Preostane samo, da povrtno pripelejo od drog. Pa tudi to ni vselej mogoče: povrtnina se v vročini rada pokvari in ne prenese dolgih prevozov. Ljudje morajo torej prebiti brez zelenjave. A zelenjava ni razkošje. Če človek ne je povrtnina, oboli za skorbutom.

In stroji? Ali stromem ni treba vode? Vodo potrebujejo lokomotive, parni kotli v tovarnah in kemični aparati. Odkod pa naj vzamemo toliko vode, kolikor je potrebujemo?